

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у марту 2020. године у односу на фебруар 2020. године, у просјеку су остале на истом нивоу. У односу на март 2019. године ниже су за 2,1% и у односу на децембар 2019. године ниже су за 0,8%.

Посматрано по намени потрошње, у марту 2020. године у односу на фебруар 2020. године, цијене капиталних производа у просјеку су више за 3,2%, цијене трајних производа за широку потрошњу више су за 1,4%, цијене интермедијарних производа у просјеку ниже су за 0,4%, док су цијене енергије као и цијене нерајних производа за широку потрошњу ниже за по 0,1%.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у марту 2020. године у односу на фебруар 2020. године, цијене подручја (Е) Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине у просјеку су више за 0,9%, цијене подручја (С) Прерађивачка индустрија више су за 0,8% и цијене подручја (В) Вађење руда и камена у просјеку су ниже за 13,4%.

По областима индустријске производње, у марту 2020. године у односу на фебруар 2020. године остварен је раст цијена у: производњи моторних возила, приколица и полуприколица 8,7%; производњи електричне опреме 4,5%; производњи готових металних производа, осим машина и опреме 2,0%; производњи хемикалија и хемијских производа 1,9%; производњи машина и опреме Д.Н. 1,0%; прикупљању отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала 0,9%; производњи намјештаја 0,4%; производњи прехранбених производа 0,1%.

Пад цијена у марту 2020. године у односу на фебруар 2020. године забиљежен је у областима: вађење руда метала 17,0%; производња производа од гуме и пластичних маса 1,2%; производња пића 1,0%; производња коже и производа од коже 0,4%; производња базних метала 0,3%; производња кокса и рафинисаних нафтних производа 0,1%.

У преосталих девет области индустријске производње, цијене су у марту 2020. године у односу на фебруар 2020. године у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in March 2020, compared to February 2020, remained at the same level on average. Compared to March 2019 they were 2.1% lower and compared to December 2019 they were 0.8% lower.

By purpose of consumption in March 2020, compared to February 2020, prices of capital goods were on average 3.2% higher and prices of consumer durables were 1.4% higher, while prices of intermediate goods were on average 0.4% lower and prices of energy and prices of consumer non-durables were both 0.1% lower.

By section of industrial production (PRODCOM), in March 2020, compared to February 2020, prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were on average 0.9% higher, prices of the section (C) Manufacturing were 0.8% higher, while prices of the section (B) Mining and quarrying were on average 13.4% lower.

By division of industrial production in March 2020, compared to February 2020, prices increased in the following divisions: Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers 8.7%; Manufacture of electrical equipment 4.5%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 2.0%; Manufacture of chemicals and chemical products 1.9%; Manufacture of machinery and equipment n.e.c. 1.0%; Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 0.9%; Manufacture of furniture 0.4%; Manufacture of food products 0.1%.

Decrease in prices in March 2020, compared to February 2020, was recorded in the following divisions: Mining of metal ores 17.0%; Manufacture of rubber and plastic products 1.2%; Manufacture of beverages 1.0%; Manufacture of leather and related products 0.4%; Manufacture of basic metals 0.3%; Manufacture of coke and refined petroleum products 0.1%.

In the remaining nine divisions of industrial production, prices in March 2020, compared to February 2020, remained on average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, МАРТ 2020.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, MARCH 2020

Назив (по PRODCOM-у)	III 2020 II 2020	III 2020 III 2019	III 2020 XII 2019	I-III 2020 I-III 2019	III 2020 Ø 2019	Ø 2019 Ø 2018	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	100,0	97,9	99,2	98,6	98,5	101,0	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	99,9	98,9	99,2	99,0	99,1	111,1	Energy
Интермедијарни производи	99,6	96,9	98,3	98,2	97,6	101,2	Intermediate goods
Капитални производи	103,2	100,7	103,9	98,3	101,0	98,9	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	101,4	100,5	100,8	100,6	101,0	101,1	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	99,9	100,6	101,5	99,8	101,0	95,6	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By section and division
B Вађење руда и камена	86,6	81,1	80,8	92,9	82,8	91,8	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,3	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	83,0	76,6	76,4	91,1	78,5	89,8	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,0	99,6	99,2	102,0	100,1	100,6	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	100,8	99,1	100,2	99,1	99,5	101,8	C Manufacturing
10 Производња прехрамбених производа	100,1	101,1	101,4	100,4	101,0	95,9	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	99,0	99,4	99,0	99,9	103,1	88,7	11 Manufacture of beverages
13 Производња текстила	100,0	105,7	100,4	104,1	101,5	102,6	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,0	100,3	100,3	101,0	100,5	102,8	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	99,6	98,6	103,6	97,8	100,3	95,9	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,0	100,9	101,3	101,0	100,6	103,6	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	100,0	96,8	100,1	96,8	97,6	100,2	17 Manufacture of paper and paper products
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	99,9	99,0	99,3	99,0	99,2	113,2	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	101,9	92,7	92,8	92,3	93,0	106,4	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	98,8	98,9	98,8	99,3	98,7	98,0	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,0	100,8	100,0	100,4	100,2	100,1	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	99,7	95,2	96,1	96,5	95,8	107,3	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производ, осим машина и опреме	102,0	99,4	100,9	100,4	100,6	98,8	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	99,9	100,0	99,9	98,3	100,8	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	104,5	95,3	105,7	96,0	99,2	101,1	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, д.н.	101,0	102,2	100,9	101,6	101,7	99,6	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	108,7	100,1	108,9	94,7	100,5	102,0	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
31 Производња намјештаја	100,4	101,5	100,4	101,1	100,9	100,4	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	100,0	103,2	101,3	102,5	106,9	97,8	32 Other manufacturing
E Снабдјевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	100,9	97,3	112,5	94,6	105,0	87,2	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38 Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	100,9	97,3	112,5	94,6	105,0	87,2	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

МЕТОДОЛШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниције

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2020. години чини 169 производа. Сваког мјесеца прикупе се 593 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 200 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима на страном тржишту.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2016, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројенама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definitions

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2020 consists of 169 products. Each month 593 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 200 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section in non-domestic market.

For calculating Producer Price Index of industrial products on non-domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH PRODCOM 2016, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2015.

Припрема саопштења: Јасминка Милић
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Велка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 - Проф. др Јасмин Комић, главни уредник – Излази мјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by: Jasminka Milić
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Prof. Dr Jasmin Komić, Editor in chief – Monthly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged